

Peddel Praat

"MET ELKAAR NIET TEGEN ELKAAR"

No. 16.

okt./nov. 1977

Redaktie-adres: E. van Rossum, W. Barentszlaan 1, Maarssen.
tel. 03465 - 63090, gironr. 36.29.283.

Naseizoen-abonnement: f. 5,—.

W i n t e r b i j e e n k o m s t

Zondag 20 november van half twee tot vijf te Harmelen, in
"Harmelens Initiatief", Willem Alexanderlaan, links.

Aanrijroutes:

Van Ouderijn richting Den Haag, na $2\frac{1}{2}$ km afslag De Meern, onder
autoweg door, rechtsaf parallelweg (Reyerscop) 4 km, weer onder
autoweg door, 2de weg links (bij slinger);

Uit het westen: door Woerden naar Harmelen, aldaar over de brug en
voor oude kerk rechtsaf, dan 4e straat rechts.

Behalve boeken, gidsen en kaarten, zal er ook van elk soort (toer-)
boot een te zien zijn, waarbij de eigenaars u hun ervaringen ermee
kunnen vertellen.

We zullen in het kort de activiteiten van het jaar, de plannen voor
het volgend jaar en de financiën bespreken. Uw vragen en suggesties
zijn hierbij welkom.

Schipper Mudde, wachtmeester 1e klasse van de Rijkspolitie te Water
zal ons vertellen over

HET VAREN TUSSEN DE BEROEPSVAART OP DE RIVIEREN.

Punten om op te letten, veel gemaakte fouten, reglementen etc.
Op uw evt. vragen hieromtrent zal de heer Mudde graag ingaan.
Na de pauze gaan we kijken naar de dia's met verhaal van Frans
Besemer en Theo Verlaan over hun tocht

DRIE MAANDEN OP DE DONAU,

waarvan we al een kort verslag opnamen in nrs. 11, 12 en 14.

Nieuwe lezers kunnen er vast iets over vinden in Waterkampioen nr.20 e.v.

Ook zullen we enige dia's laten zien van onze evenementen van dit (en vorig) jaar. Verzoek: wilt u er een paar afstaan of uitlenen hiervoor, zendt ze dan tijdig naar Rob Blok, Beatrixlaan 29, Harmelen, per stuk voorzien van uw naam en de plaats of rivier o.d. De bijeenkomst is, zoals al onze activiteiten, gebaseerd op eigen hulp; helpt u op deze manier?

In de pauzes is er tijd om oude banden aan te halen, nieuwe aan te knopen, de juiste man voor informatie aan te klampen en foto-albums in kleine kring rond te laten gaan.

Hebt u nog geen abonnement, maar voelt u er wel voor, dan bent u welkom op deze middag. U kunt dan zien, of het u bij ons bevalt. U hoeft bepaald geen marathonvaarder of wildwatervirtuoos te zijn, die geven bij ons niet de toon aan. (Zie ook het Klein Woordenboek in dit nummer.)

V e r a n d e r i n g e n

Ons blad is tot nu toe door hulp van bevriende zijde voor bijna niets gemaakt. Door verandering van werkkring kan dat niet zo blijven. Je hebt ons prachtig uit het niets helpen groeien gedurende ruim twee jaar, Jeanette, ons aller dank daarvoor. Uw bijdragen dienden voor porto, voorbereiding van tochten, zaalhuur enz., terwijl de werving van abonnees in de eerste jaren ook kosten (porto) meebrengt. Te beginnen met dit nummer wordt het blad "buitenshuis" in offset gedrukt. Hiervoor is iets meer geld nodig. Daarom gaat het abonnement in 1978 f. 20,— kosten. Mogen we aannemen, dat u dat niet te veel vindt? Het gaf u dit jaar keus uit een 20-tal tochten met veel variatie, verder twee winter-bijeenkomsten, elf monotoers, zwembad-oefeningen, informatie en verhalen uit het buitenland, en dat alles desgewenst voor het hele gezin. (Huur van zwembad en kosten van Waddentochten werden over de deelnemers omgeslagen.) Het volgend jaar willen we op dezelfde voet doorgaan, al kunnen we ons niet op een bepaald programma vastleggen.

PRIJSVRAAG: In het nieuwe jaar verschijnen we in een gekleurd jasje. Als u een idee hebt voor een Peddelpraat-embleem of voor het hele titelblad, stuurt u het ons dan, uitgewerkt of in schetsvorm. Traditiegetrouw is de prijs natuurlijk een geheel onverzorgde kano-tocht, ditmaal voor twee personen, en wel van Maastricht naar Hellevoetsluis !

MONOTOER no. 21

DE GELDERSE VALLEI No. 1

Afstand: 16 km.

Traject: vanaf de Grebbeberg naar buurtschap De Groep.

Vervoer vanaf eindpunt: met een 2de auto.

Waterkaart: VVV-toeristenkaart Utr. heuvelrug, Kromme Rijn en Lek.

Bijzonderheden: 1 niet bevaarbare stuw. Overdragen over een helling.

Een mooie, weinig bevaren route via het langzaam stromende riviertje de Grebbe of Grift, later het Valleikanaal genoemd.

Onder aan de Grebbeberg te Rhenen ontspringt in de Neder-Rijn dit riviértje. Onze route begint onder aan de Grebbeberg en loopt tot de buurtschap De Groep, ten zuiden van Scherpenzeel.

Overdragen bij de stuw kan beter links gebeuren.

Midden in de stad Veenendaal goede gelegenheid om uit te stappen en eventueel het winkelcentrum te bezichtigen. Hiervoor moet u uitstappen bij de oude stenen brug met 3 bogen.

Aanrijroute naar 't eindpunt (achterlaten van de 2de auto):

Op de autosnelweg A12 van Utrecht-Arnhem, afslag Veenendaal nemen.

Dan richting Renswoude. Nu de 1ste weg links. Einde weg rechts.

Deze weg blijven volgen (links van de spoorlijn) tot einde weg (na ongeveer 3 km). Hier links tot de brug over het Valleikanaal.

Hier is het eindpunt van de tocht.

Route naar 't beginpunt: dezelfde weg terugrijden tot de afslag Veenendaal (van de A12). Nu onder de autosnelweg door naar Veenendaal en verder richting Rhenen. In Rhenen richting Wageningen, tot onder aan de Grebbeberg. Hier in de bocht een brug over de Grebbe. Rechts van de Grebbe een weggetje oprijden tot een bocht naar rechts. Hier kunt u links parkeren en beginnen.

P.S.: Grebbeberg - Veenendaal centrum 10 km.

Veenendaal - De Groep 6 km.

Dick van Beek.

Gevonden: een deelbare peddel, merk Poh Ra.

Aangetroffen bij de auto's, tijdens de tocht in de Biesbosch. Tel. 03498 - 1445.

wildwatervaren op zee

De titel doet wat vreemd aan, doch verder zal blijken, dat dit toch wel waar kan zijn.

In juli 1977 zwierven we eerst een week heerlijk door Normandië en Noord-Bretagne, waarbij we verscheidene malen op de oceaan (?) en o.a. op het meer van Yugon voeren en hier en daar met de caravan 'in het wild' overnachtten. Daarna ontmoetten we, zoals afgesproken bij het meer van Guerlédan in Bretagne een stel kennissen. We beschikten nu over meer dan een auto en konden gemakkelijker rivieren met stroom afvaren en terugrijden. In tegenstelling tot de mening van het Franse verkeersbureau en de ANWB waren echter alle rivieren en beken droog of gereduceerd tot slootjes van 1 m. breed.

Na een paar dagen zijn we naar de rivièra d'Etel gegaan, een binnenzee aan de zuidkust van Bretagne tussen de stadjes Carnac en Lorient, bij de dorpjes Belz en Etel, waar we een eenvoudige camping vonden. Deze binnenzee met een doorsnede van ca. 12 km. is met een bochtige geul van ca. 6 km. verbonden met de Atlantische Oceaan. De geul is een 300 m. breed. De omgeving is een rustig, wat onbekend gebied met weinig toerisme, dit in tegenstelling tot het 13 km. verder gelegen plaatsje Carnac.

De oceaan heeft hier tussen hoog- en laagwater een verval van ca. 5 m., de binnenzee valt dan ook op enkele hoofdgeulen na volledig droog. Men kan er heerlijk wadlopen en bij laagwater in kleine rest-plassen het zeedieren-leven bekijken.

Door dit verval ontstaat er een enorme trek met zeer grote waterverplaatsingen door de geul. We hebben nu met afgaand tij een tocht naar zee gemaakt met acht kajaks en een Canadees. De stroomsnelheid is enorm. Hier en daar komen rotsdrempels boven water, zodat stuwen van 80 cm. à 1 m. ontstaan met flinke spuiters en stroomversnellingen. Ik meen dat er hier en daar wel een klasse 3 tussenzat, stroomversnellingen niet van 10 m. lengte, maar van 300 à 400 m. Enigszins beangstigend was echter voor sommige mensen de enorme breedte van deze rivier in vergelijking met b.v. de Rur bij Monschau of Einrur. Voeg hierbij wielingen en bloemkolen in het water van ca. 15 m. doorsnee en soms zo'n tien draaikolkjes van 1 m. doorsnee op een rij, dan verkrijg je toch niet zo'n rustig gevoel.

We hebben ons 's morgens naar zee laten trekken. Ruim voor de uitmonding in zee konden we heel goed uit de stroom komen en landen. Bovendien wisten we dat voor de monding een zandbank lag. We hebben geluncht en zijn ca. 3 uur later met de vloedstroom weer landinwaarts gestuwd.

Deze route was rustiger omdat er minder drempels waren en we mogelijk nog niet hadden gewacht tot de stroom het sterkst was. Het wachten duurde ons niet te lang. We hadden fantastisch zonnig weer, lekker heet en een schoon, rustig strand.

Trouwens de oceaanstrenden zijn hier zeer rustig. Hier en daar enig naturisme. Het was een spectaculaire tocht en ik kan me voorstellen, dat een tweede voor enkele mensen wat ongelegen kwam. We vonden het niet verantwoord een tweede keer met slechts twee mensen te gaan, dus die bewaren we nog voor later.

Het is wél heel anders dan wild water varen op rivier of bergbeek.

E. van Huystee, Krommenie.

VEILIGHEIDS-OEFENINGEN (vrijwilligers gevraagd)

Deze willen we weer houden in het overdekte zwembad in Harmelen om groot en klein vertrouwd te maken met omslaan, uitklimmen, leegmaken, inklimmen e.a., zodat ze ook op breed water altijd weten, wat ze te doen staat. Wilt u hieraan meedoen, geeft u dan vast in principe op (met aantal), dan krijgt u bericht.

Elke serie zal op drie zaterdagen om 12 uur zijn.

Wie wil de redactie helpen, resp. aflossen bij het begeleiden van deze oefeningen??

VOOR DE KUSTVAARDERS

Wie zich deze winter wil voorbereiden, kan het boekje "Wadden-navigatie" van Schoemaker, uitg. De Boer Maritiem, bestuderen en evt. andere boekjes uit die serie. Hij kan dan op de zeekaart ter oefening tochten uitwerken en vertrouwd raken met afkortingen, getijden, diepten, betonning enz. Allemaal niet zo geleerd, maar gewoon te veel om even gauw onder de knie te krijgen.

Peddelmaker Lendal komt met een speciale zeepeddel. De bladen zijn vlak, 48,5 cm. lang en maar 15 cm. breed: geschikt voor open water met tegenwind. Ook deelbaar en als bouw pakket te leveren. Uit het blad Canoeing. Vindt u de bladen erg smal? De Groenlanders gaan de zee op met bladen van 8 cm. !

Nordkapp: wie heeft hiermee al ervaring in ruw water?

klein woordenboek

voor nieuwe lezers.

Peddelpraat verschijnt in het seizoen vijf maal, in de winter tenminste twee maal.

Peddeltoers: gezamenlijke dagtochten, meestal ongeveer 20 km., met enige pauzes. Dit jaar waren er elf. Het wordt traditie om voor de liefhebbers enige lange tochten te varen.

Peddelkampen: meerdaagse tochten, waarvan er dit jaar vijf waren.

Kustvaart: tochten op open water voor geoefende liefhebbers. Dit jaar voeren we twee dagen op het IJsselmeer en twee weekeinden naar Terschelling.

Oefentoers: korte tochten voor nieuwkomers en gezinnen met jonge kinderen. We zullen er enige vroeg in het seizoen uitzetten.

Vaarseizoen: liep dit jaar van maart tot oktober, met ruim 20 tochten, van Biesbosch tot Belter Wiede, van Limburgse Maas tot Marken, met als uitschieters Ardennen en Waddenzee.

Deelnemers: variëren in leeftijd van ongeveer acht tot achtenzestig jaar, jongere kinderen varen vooral in Canadezen wel als passagiers mee. (Kustvaart is niet open voor kinderen.)

Monotoers: uitgewerkte tochten om op eigen gelegenheid te maken, als u niet met ons mee kunt of wilt. We hopen een twintigtal gebundeld uit te geven.

Winterbijeenkomsten: hierbij gaan gezelligheid en inlichtingen samen, meest met film of dia's. Deze winter komen er zeker twee.

Bootpraat: beschrijft persoonlijke ervaringen met telkens een bepaald boottype.

Buitenlandse Zaken: tochten en/of gegevens uit acht landen en van de Donau konden we al opnemen.

Veiligheids-oefeningen: houden we 's winters in een zwembad voor kleine groepen, soms 's zomers buiten.

op amblève en salm

- Een opwekking tot wintertochten -

In maart 1976 maakten we voor het eerst kennis met deze "winter-wildebeken" bij een middelmatige waterstand. Toen al namen we ons voor de rivieren te bevaren bij een hogere stand van het water. Aangezien het Maasdebiet begin februari behoorlijk naar de 500 m³ ') ging lopen en het regenweer ons in de kaart speelde, vertrokken we op 12 februari om half vijf 's morgens uit Tiel, richting Stevelot. Om een uur of acht hadden we ons kampje ingericht op een camping in het gehucht Challes bij de monding van De Eau Rouge in de Amblève.

Van hier voeren we naar Coö over prachtig golvend water zonder versperringen. De rivier is hier vrij breed. De geweldige hoeveelheid water, zoals ik dat in de Ardennen niet eerder had meegemaakt, maakte ons nieuwsgierig naar Salm en Boven-Amblève. Na ons in Coö te hebben verkleed, want we waren ondanks regenkleding toch nat geworden, bevoeren we tweemaal de beneden Salm vanaf Grand Halleux. Bij dergelijke waterstanden is het zaak je niet al te veel te laten verleiden tot het kijken naar de mooie omgeving. Het kostte mij bij een relatief eenvoudig drempeltje een nat pak. Volgende verschoning. Het is belangrijk voor erg veel droge kleding te zorgen. We namen steeds twee stel reserve mee in de boot.

's Middags volgde de Amblève vanaf Ligneuville tot aan onze kampeerplaats. Erg bochtig en zeer snel ging het hier. De overhangende takken en de in het water staande bomen vergden een behoorlijke stuurmanskunst. De stuwten waren mooi bevaarbaar en we waanden ons nu en dan op een echte Alpenrivier, zo ging het water te keer. De omgeving is ongelooflijk mooi; door weilanden, bossen en langs rotswanden voeren we. We kwamen erg voldaan bij onze tent aan en besloten de tocht de volgende dag te herhalen, maar dan nog hoger in te zetten. Dat deden we zondagmorgen bij de Ondenval-brug. De rivier stroomt hier door Duitstalig gebied en heet "Amel".

We zagen met spanning uit naar de stroomversnelling, waar ik vorig jaar door een te lage waterstand mijn boot stuk voer. Het omslag van de Bergriviergids van Gilbert Haesendonck is met een foto van dit spannende stukje gesierd.

') Informatie hierover vindt u in de Bergriviergids van de Ardennen van Gilbert Haesendonck, uitg. De Nederlandse Boekhandel, Antwerpen en Utrecht.

Het geeft een goede indruk van de toestand zoals wij die aantreffen. Erg sportief wildwater van klasse drie met hier en daar nogal hinderlijke takken. Na nog twee kenteringen kwamen we voldaan aan op onze camping, waar erwtensoep met worst wachtte.

Het weer, dat tot nog toe niet best was geweest, werd nog slechter en we besloten op te breken om nog even de "Fonds de Quareux" in ogenschouw te nemen. Dit is een stuk erg verblokt wildwater in de benedenloop van de Amblève. We hadden dit nog graag willen meemaken, maar aangezien we onze laatste droge kleren droegen en een nat pak er dik in zou zitten, bewaren we dit stuk voor een volgende keer. Al met al een geslaagd weekend. Gezien de afstand, ca. 250 km van Tiel af, ook voor een weekend te doen.

Wie er voor "in" is om dicht bij huis wildwater te proeven, zou eens kontakt met me kunnen opnemen. Wellicht valt er met een groepje eens wat te organiseren.

Henk Woortman, Buren.
Ridder Alartlaan 60,
tel.03447 - 601.

ONZE LANGE DAGTOCHT

We kunnen terugzien op een geslaagde 50 km vaart. Negen boten waren op het water, waarbij een snelle tweepersoons. De heenweg Breukelen-Abcoude-Uithoorn, 28 km. zonder pauze, was een hele kluif. Heen, zowel als terug (over de Kromme Mijdrecht) ging het erg snel. Het weer heeft geweldig meegewerkt en ook het prettige kontakt met elkaar. Volgend jaar hopen we weer zo'n tocht te organiseren, mogelijk iets korter. Suggesties zijn altijd welkom.

Henk van Ommen, Nieuwegein.

I n f o r m a t i e

-

I n f o r m a t i e

Lezer Mike Humphreys, 5108 Monschau, Laufenstrasse 25, W.Duitsland, schrijft als reactie op ons artikel "Kanowanten", dat hij neopreen handschoenen met open palm heeft, die ook van buiten met nylon gevoerd zijn, daardoor beter geschikt voor peddelen, maar niet voor zelf maken. Prijs DM 29,50. Hij heeft ook korte jasjes van neopreen, voor over een Long John b.v., met veel bewegingsvrijheid voor peddelen, prijs nu nog DM 125,—.

Iets voor tochten ver weg, met heen- en terugreis per trein of vliegtuig, is een vouwkano van 424x61 cm en ca.14 kg van goede kwaliteit voor DM 625,—.

twee weken door de finse scheren

In het voorjaar van 1975 kreeg ik een brief van Olli Valelynen, lid van de Helsinki Kano Club. Die had ik leren kennen op een internationale kanotocht in Finland twee jaar eerder.

Hij vroeg of ik interesse had voor een tocht die georganiseerd werd door zijn club. Het begin was op 24 juni in Mariehamn, een stadje op een van de Åland-eilanden tussen Zweden en Finland, in de mond van de Botnische Golf. Het was een 13-daagse tocht naar Helsinki door het scherengebied zuidwest van Finland, de lengte was ongeveer 340 km. De deelnemers en de kano's gingen per veerboot van Helsinki naar Mariehamn. Ik ging per vliegtuig naar Helsinki en verder per trein en veerboot. Ik ontmoette nog enkele bekenden van de vorige tocht in het binnenland.

Ik kon een kano van deze club huren, zodat ik er zelf geen mee hoefde te zeulen naar Finland. We voeren in grote 2-persoons kano's met roer. Daar ging al het kampeerspul, voedsel en water in mee, soms voor vier dagen, zodat we bij vertrek zwaar geladen waren. Ik moest wat wennen in de kano, had de plaats achterin, was dus stuurman. We waren met elf mensen, waaronder enkele echt-paren. De meesten spraken wat Engels, zodat we elkaar goed begrepen. Fins is hopeloos, zo moeilijk, niet te leren voor mij, ik heb het geprobeerd.

Iedereen zorgde voor zijn eigen voedsel.

De eerste dag voeren we met mooi weer tussen de eilanden door, waarbij we tijdens een koffiepauze gezwommen hebben. Bij een kerkruïne van het jaar 1000, die gedeeltelijk hersteld was, hebben we de lunch gebruikt. Dit gebied is onbewoond.

Later ging het roer van mijn kano kapot, maar het was vlug weer hersteld. Onze gids (Olli) had niet alleen goede kaarten en kompas, maar ook gereedschap en dun touw. Dit gebied is lastig voor de scheepvaart door vele ondiepten met rotsen onder water en vele rotseilandjes. Alle vaarwegen zijn dan ook betond.

Wij hebben na een mooie tocht kamp gemaakt op Ådskär. Wat is dat heerlijk rustig, kamperen op een onbewoond eiland.

De tweede dag zijn we in Degerby geweest, waar we koffie dronken en aten. We wilden ook graag water meenemen, maar dat werd ons geweigerd, omdat het sinds lang niet meer had geregend en veel regenputten leeg waren. Maar we konden wel water krijgen bij een boer, een uurtje varen. We waren met zijn elf en konden samen wel 60 liter water meenemen. We zijn in oostelijke richting doorgevaren, de wind begon wat aan te wakkeren. Bij Sottunga hebben we op een onbewoond eiland met veel struikgewas kamp gemaakt.

Inmiddels was het hard gaan onweren en stormen. We hadden nauwelijks de tenten klaar tussen de struiken, toen het begon te stortregenen. Van iets warm maken, zoals koffie of thee was geen sprake. Gedurende de nacht is de regen gestopt, maar het bleef stormen. De volgende morgen (derde dag) was het zonnig weer met storm, zodat we niet weg konden. We hebben veel over het eiland gelopen en ik heb kisten en planken aan zee gevonden om te gebruiken voor windvrije kookplaatsen en om op te zitten. Voor het koken gebruikten we kleine Butagasbranders. Tegen de avond ging de wind liggen, zodat we nog konden vertrekken. Met mooi windstil avondweer voeren we naar Kōkar, vijf uur op open zee. We hebben wel even pauze gehouden op een kaal rotseiland. Om 22.30 u. kwamen we aan op Kōkar. Toen we uitstapten om kamp te maken merkten we dat het koud geworden was, zodat we rillend de tenten moesten opzetten. Gauw wat warm drinken gemaakt. De avonden blijven heel lang licht, om half elf kun je nog de krant lezen. De vierde dag hebben we in het dorp Kōkar wat inkopen gedaan en een zeeliedenkerk bekeken, die heel mooi was ingericht (Luthers). Het was mooi weer met veel zon, maar ook veel wind. De vijfde dag was het regenachtig met storm en dat heeft zo twee dagen geduurd, zodat we daar drie dagen zijn gebleven. Er was te veel wind om even naar het dorp te varen. De tenten stonden tamelijk beschut tussen struiken. Het was ongezellig nat en guur. We hebben toch een vuur kunnen stoken van sprokkelhout en daar hebben we ons kunnen warmen en drogen, eten koken of thee zetten en we spaarden Butagas. In Finland mag je geen vuur stoken in verband met bosbrand, maar op een natgeregend eilandje werd het wel toegestaan. Zevende dag: na drie dagen verplichte rust zijn we om 4.30 u. 's ochtends weer vertrokken met goede weersverwachting. Toch veel wind. Naar Korpo, dan was een lang eind, 40 km. Gedurende de dag werd de wind minder en de zon bleef. De eerste uren meest open zee, later beschutting van eilanden. We hebben wel enkele malen pauze gehouden op een eiland. 's Avonds zijn we op een camping bij Korpo geland. Daar was ook een sauna, wat bijzonder welkom was. De achtste dag 's ochtends vroeg weg en tussen veel eilanden door naar Nauvo of Nagu gevaren. Onderweg zagen we een watervliegtuig neerstrijken. Tussen de eilanden is weinig golfslag en daar worden soms watervliegtuigen gebruikt voor spoedbestellingen of ziekenvervoer: de meeste dorpen liggen aan de kust. Er zijn ook veerboten. In Nauvo hebben we uitgebreid gegeten, inkopen gedaan en een eind gelopen om een oude windmolen te bekijken (standerd molen). We zijn weer vertrokken en hebben op een eilandje gekampeerd.

De negende dag moesten we weer een stuk open zee over met veel wind, wat toch erg lastig is. Je verliest tijd, waardoor we achter raakten op het schema, we moesten ook vaak omvaren om beschutting van eilanden te hebben. Daarom moesten de pauzes erg kort gehouden worden om toch op tijd in Helsinki te zijn, want verschillende mensen moesten weer aan het werk. Bij Dalsbruk op een eilandje gekampeerd.

Tiende dag: tussen veel eilandjes doorgevaren tot Sorön, daar even gerust en gegeten. We moesten over open zee naar Hangö. De golven waren zo hoog, dat ik soms alleen een paar koppen boven water zag, ik schrok en dacht dat ze omgeslagen waren.

Hangö is een grote havenstad, die in wintertijd meestal ijsvrij blijft. Op een strandje konden we aankomen en de kano's laten liggen. We hebben inkopen gedaan, water gehaald en lekker gegeten in een restaurant.

Elfde dag: mooi weer en weinig wind. Bij ons vertrek ontmoetten we een Duitser. Hij kwam met een eenpersoons vouwkano met zeil en een drijver, die hij met latten van 2,5 m. naast zijn kano had bevestigd. Hiermee is omslaan uitgesloten. Hij was $4\frac{1}{2}$ week tevoren uit de omgeving van Stockholm vertrokken. Hij had eenmaal 17 uur achter elkaar in zijn kano gezeten, maar met dit systeem kun je al zeilend even gaan staan of buiten boord hangen. Alleen ging het peddelen wat zwaar en ongemakkelijk met de drijver: meer weerstand en minder ruimte. Hij is de rest van de tocht bij ons gebleven. Na een rustige vaart met weinig wind hebben we gekampeerd bij Tammi-saari, een rustige camping met sauna, waar we 's avonds gebruik van hebben gemaakt. We moesten eerst een halve kilometer sjouwen met de waterkar om water voor de sauna en voor ons te halen. Zee-water mag niet in de sauna gebruikt worden, maar zwemmen mag natuurlijk wel in zee. Het zoutgehalte is lager dan in de Noordzee, vloed en eb heb je er niet. Hierdoor zie je ook wat riet groeien, ook heb ik enkele kikkers gezien.

De twaalfde dag hadden we een vrij gemakkelijke tocht. Wel kwamen we vrij veel boten tegen, waaronder verschillende speedboten. Ze voeren langzaam als ze ons passeerden, zodat we weinig last hadden van golven, maar wel van stank en lawaai. Na wat gezocht een kampeereiland gevonden. Dat was wel bewoond, maar de eigenaar vond het goed dat we daar bleven kamperen. De laatste dagen zagen we meer mensen aan de kant zitten picknicken, hieraan kon je ook merken dat we de grote stad naderden.

Dertiende dag: de laatste kampeerplaats van de tocht, ongeveer 30 km. voor Helsinki, was op een eiland tegenover een camping met 250 m. water ertussen.

Een fijn rustig kamp voor ons, dachten we. Maar nee hoor, midden in de nacht was op de camping veel dronkenmansgeschreeuw, wat ons wakker maakte. Ik was blij dat er tussen dat dronken gespuis en ons 250 m. water was. Dronkenschap is een groot probleem in Finland. Dronken chauffeurs worden er heel streng gestraft. De laatste etappe naar Helsinki verliep vlot, met wind in de rug. We hielden een lange lunchpauze en maakten samen alle restjes op. Het was hiervandaan twee uur varen naar het clubhuis. Dit staat op een eilandje in een inham van de zee, met een brug naar de straat, dicht bij de binnenstad. We werden verwelkomd door de secretaris. De kano's werden opgeborgen in de loods. We hadden nog een kort gezellig samenzijn. De meeste deelnemers moesten snel naar huis, enkele bleven, o.a. onze duitse vriend. We konden achter de loods wel kamperen. Ik kreeg de sleutel van de brug en we mochten de douche gebruiken, wat we erg apprecieerden. De plaats was 's avonds heel rustig, wat voor ons erg gunstig was. Op de terugreis naar Amsterdam kon ik Åland met Mariehamn duidelijk van grote hoogte zien liggen, en dat na 20 min. vliegen, de afstand waar wij dertien dagen over gedaan hadden. Ik heb gemerkt dat je een dergelijke tocht niet zomaar kunt maken, je moet bekend zijn in dit eilanden-gebied en heel goede kaarten en kompas hebben.

Oscar Sillem, Bussum.

Aan de nieuwe abonnees:

Ter besparing van werk en porto sturen we geen rekeningen. Wees zo goed uw bijdrage over te maken zoals voorin aangegeven.

KANO-REIZEN VAN DE A.N.W.B.

Er was dit jaar keus uit: reizen naar W.Zweden met een week varen in Canadezen op de Värmlandse meren; naar Schotland met kajakvaart door Loch Ness e.a. meren (zie Waterkampioen no. 19); en een wildwatercursus in de Franse Alpen. Nieuw programma Jongerenreizen komt in de winter uit. Wat heet jong bij de A.N.W.B.?

wat[d] impressies

van Henk, met wat(d) aantekeningen van Ed

Het is zo ver, de grote watervlakte ligt voor ons. Om 6 uur waren we (Ed en Henk) uit Maarssen vertrokken naar Harlingen. Het weer liet zich redelijk aanzien en we waren vol goede moed. Na het vaarklaar maken van de kano's vertrekken we van de Noorderhaven en komen om 8.25 u. via de buitenhaven op de Waddenzee en dat is wel even wennen, zo'n smak water om je heen en de overkant 27 km ver, maar Ed is een goede gids. De heentocht hebben we wind tegen. (Windkracht 5 à 6: met een minder geoefende tochtgenoot zou ik er niet aan begonnen zijn. Ed) Al spoedig na het uitvaren wordt het water woeliger en mijn trui wordt kletsnat van opspattend boegwater. (Mijn trui zit droog in m'n klerenzak en mijn armen en schouders, die het werk doen, blijven heerlijk koel van het spatwater. Ed) Rechts van ons wordt het vogeleiland Griend zichtbaar, het ligt niet ver van het vasteland. We varen in de geul, wat duidelijk merkbaar is aan het veelvuldig passeren van veerboten. De Koegelwiek, een supersnelle veerboot (catamaran) stormt ons tijdens de tocht twee maal voorbij. Het varen in de geul heeft toch zijn voordelen: de meeste stroom en de betonning en je kunt altijd naar buiten uitwijken. Je moet wel regelmatig omkijken, vooral als je tegenwind hebt. Als wat later in de morgen Ed mij ergens in de verte de vage contouren van een eiland wil laten zien, moeten mijn ogen eerst wennen en dan ja, heel in de verte is iets te zien, het doel van onze tocht, het eiland waar we ons bivak willen opslaan. Naarmate de tijd verstrijkt, wordt Vlieland duidelijker en krijgt meer vorm en kleur. Het is 13.25 u. als wij de ketting, die de haven afsluit, passeren. Het laatste gedeelte hadden we stroom tegen, wat goed merkbaar was, maar verder hebben we geen problemen gehad. (Die tegenstroom, de eerste vloed, was bedoeld om niet de kans te lopen op de ondiepten achter de Richel te blijven steken, maar door de sterke wind tegen stroom was het water in de Vliesloot wel erg ruw. Ed) Na het verkleden gaat Ed naar de havenmeester, die wijst waar we de kano's met een deel van de bagage kunnen achterlaten. Met de rest gaan wij op zoek naar de camping, we zetten de tent op, bergen de spullen erin en gaan naar het dorp voor wat inkopen. Terug in het bivak wordt de inwendige mens versterkt (belangrijk). We kletsen nog wat en kruipen vermoeid in de slaapzak.

De volgende dag varen wij de haven uit, nagestaard met verwonderde blikken, gaan dicht langs het strand en zijn dan in korte tijd een

flink eind van het eiland verwijderd. (We kennen de ondiepten nu beter, gaan vlak voor de kentering weg en hebben aldoor stroom mee.) We varen een stuk over ondiep water. Soms zie je daar troepen eenden, het lijkt wel of ze in paniek raken bij het zien van de kano's (of van de wiekende peddels?). Onze weg kruist ook een paar voetgangers, die met lange stokken tastend door de geul ploeteren, op weg naar de Richel, terwijl wij comfortabel in onze stoeltjes zitten. De wind in de rug maakt het ons gemakkelijk. We stappen nog even uit op een zandplaat voordat die onder vloeit, eten een boterham en varen dan het laatste stuk naar Harlingen. Mijn eerste Waddentocht zit erop, maar niet mijn laatste, hoop ik.

Henk van Ommen, Nieuwegein.

(Deze tocht viel onder "oefeningen voor gevorderden", Ed.)

D e I n s t a n t K a n o

Onze medewerker T.V. Spot-Vogel, bekend door zijn uitvinding de T.V.-Spot, werkt nu aan een lichtgewicht uitrusting. Hij slaapt onder een waterafstotende zakdoek en oefent de Eskimorol met een theelepeltje. Ook heeft hij het voedselprobleem opgelost. Hij heeft n.l. een soepblokje met bijzondere eigenschappen ontwikkeld. Met H₂O (een heldere vloeistof, die door sommige melkslijters met sukses in hun produkten verwerkt wordt) wordt het aangemaakt tot een stijve brij. Hiervan wordt een kano gemaakt om een paar puntzakken, waartussen iets van de gewenste breedte gelegd wordt, b.v. een waardeloos familielid.

In de zachte brij wordt de wapening aangebracht. Hiervoor zijn goed afgekloven kippebotjes zeer geschikt. (Vegetariërs kunnen speciale trekvaste vermicelli gebruiken.) Apart gereedschap is niet nodig (z.g. tongue-lick-up-method).

Men hoeft nu geen apart voedsel meer mee te nemen en ook niet uren te varen: reeds na zeven minuten peddelen gaat de kano volledig in de soep. De blokjes worden gemaakt door de firma Ho-nix, fabrikant van snertprodukten van huis uit en verkocht door de firma Soepyak. (Gelijkenis met andere namen berust op toeval, hun soepen missen de vereiste krasvastheid en hun kano's zijn niet te éeten).